

Anton de Kom Universiteit van Suriname

Bibliotheek

APPROVAL

NAAM: *Maekkimisier Ragini Soraya*

verleent aan de AdeKUS kosteloos de niet-exclusieve toestemming om haar/zijn afstudeerscriptie via de catalogus full-text beschikbaar te stellen aan gebruikers binnen en buiten de AdeKUS.

Plaats en datum, *Paramaribo, 6 december 2021*

Handtekening *R. Moeketi*

ANTON DE KOM UNIVERSITEIT VAN SURINAME
FACULTEIT DER MAATSCHAPPIJWETENSCHAPPEN

Een onderzoek naar de wijze waarop de overheid invulling geeft aan artikel 6 van het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van Vrouwen (CEDAW) bij de bestrijding van mensenhandel

Thesis ter verkrijging van de graad van Bachelor of Science in de Public Administration

Studierichting: Public Administration

Naam: Ragini Moektimisier

Begeleider: Mr. A. Tojosemito

Paramaribo, december 2021

Voorwoord

Ter afronding van mijn bacheloropleiding aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname, studierichting Public Administration, dient ter toetsing van de verkregen kennis, vaardigheden en inzichten een thesis geschreven en verdedigd te worden. Deze thesis met als thema ‘mensenhandel’ is het resultaat van mijn literatuur- en empirisch-onderzoek, welke ik onder begeleiding van Mw. mr. A. Tojosemito heb verricht.

De interesse voor dit onderzoek is aangewakkerd door krantenartikelen over gevallen van mensenhandel in Suriname. Het dataverzamelingsproces van het onderzoek is niet vlot verlopen zoals ik had verwacht, vanwege de toename van COVID-19 gevallen in Suriname alsook het aantal besmettingen op afdelingen waar ik terecht zou moeten voor het afnemen van een interview. De respondenten hebben ervoor gekozen om het interview per mail en/of telefonisch af te handelen met uitzondering van slechts één respondent, die een persoonlijk interview heeft afgestaan. Bij het maken van een afspraak voor een interview zijn er ook respondenten geweest, die niet duidelijk hebben aangegeven of zij wel bekend zijn met het onderwerp. Dit heeft ook heel wat tijd in beslag genomen.

Mijn dank gaat uit naar een ieder die een bijdrage heeft geleverd bij de opzet van dit onderzoek. In het bijzonder wil ik mijn dank uitbrengen naar mijn thesis begeleider mw. mr. A. Tojosemito, die altijd achter mij stond en bleef motiveren om dit onderzoek voort te zetten. Ook wil ik mijn dank betuigen aan de respondenten: dhr. A. Orie, Regionaal Hoofd op het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken, mw. M. Malone en mw. A. Ramkisoen respectievelijk van de afdelingen Internationale Organisaties en Migratie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking, mw. R. Soekhlal van de Afdeling Bureau Gender Aangelegenheden van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en mw. L. Pinas van Trafficking In Persons.

Paramaribo, december 2021

Ragini Moektimisier

Lijst van afkortingen

CEDAW	Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen
AVVN	Algemene Vergadering van de Verenigde Naties
Min JUSPOL	Ministerie van Justitie en Politie
NRM	Nationaal Rapporteur Mensenhandel
GAATW	<i>Global Alliance Against Trafficking in Women</i>
Anti-Trafficking Protocol	<i>Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons</i>
CoMensha	Coördinatiecentrum Mensenhandel
UVRM	Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
CRC	Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind
UNTOC	<i>Convention against Transnational Organized Crime</i>
TVPA	<i>Trafficking Victims Protection Act</i>
NAP	Nationaal Actie Plan
VSA	Verenigde Staten van Amerika
IOM	<i>International Organization for Migration</i>
BGA	Bureau Gender Aangelegenheden

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
Lijst van afkortingen.....	4
Inleiding.....	7
Hoofdstuk 1 Theorieën van openbaar bestuur, overheid en beleid	10
1.1 Openbaar bestuur en de overheid.....	10
1.2 Beleid	11
1.2.1 Beleid met fasen.....	12
1.3.2 Beleid zonder fasen.....	13
1.3 Beleidsinstrumenten	13
Hoofdstuk 2 Mensenhandel en mensensmokkel.....	15
2.1 Het begrip mensenhandel	15
2.1.2 Elementen van mensenhandel.....	16
2.1.3 Vormen van mensenhandel.....	17
2.2 Mensensmokkel.....	18
2.2.1 Overeenkomsten en verschillen tussen mensenhandel en mensensmokkel	19
2.2.2 De samenhang tussen mensensmokkel en mensenhandel	20
2.3 Verantwoording van de gekozen theorieën.....	20
Hoofdstuk 3 Internationale instrumenten met betrekking tot het tegengaan van mensenhandel	22
3.1 Internationale verdragen.....	22
3.1.1 Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen (CEDAW).....	22
3.1.2 <i>Convention against Transnational Organized Crime (the Palermo Convention or UNTOC)</i>	23
3.1.3 Trafficking Victims Protection Act (TVPA)	25
Hoofdstuk 4 Suriname in relatie tot mensenhandel.....	28
4.1 Suriname en CEDAW	28
4.2 Suriname, UNTOC, aanverwante protocollen en TVPA	30
4.3 Invulling van het Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen in Suriname.....	30

4.4	Het beleid van het Ministerie van Justitie en Politie.....	32
4.5	Maatregelen ter bestrijding van mensenhandel.....	33
4.6	De verschillende vormen van mensenhandel in Suriname.....	34
Hoofdstuk 5 Methodologie en analyse van de onderzoeksresultaten.....		35
5.1	Methodische karakterisering van het onderzoek.....	35
5.2	Dataverzameling en dataverwerking.....	35
5.3	Analyse van het onderzoek.....	36
5.3.1	Bestrijding van mensenhandel door de Surinaamse overheid met behulp van Verdragen.....	37
5.3.2	Methode aanpak mensenhandel door de Surinaamse overheid.....	37
5.3.3	Vormen van mensenhandel.....	38
Conclusie.....		40
Aanbevelingen.....		41
Literatuurlijst.....		42
Bijlage 1 Interviewhandleiding Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken.....		45
Bijlage 2 Interviewhandleiding Ministerie van Binnenlandse Zaken, Afdeling Bureau Gender Aangelegenheden.....		46
Bijlage 3 Interviewhandleiding Ministerie van Justitie en Politie.....		47
Bijlage 4 Interviewhandleiding Ministerie van Buitenlandse Zaken.....		50
Bijlage 5 Interviewhandleiding Ministerie van Buitenlandse Zaken.....		51

Inleiding

Mensenhandel is nog steeds een grensoverschrijdend problematiek en geen nieuw fenomeen. Het heeft grote invloed op de menselijke waardigheid, fysieke en mentale onkreukbaarheid van de slachtoffers en eveneens wordt het gezien als inbreuk van fundamentele mensenrechten (Van Diggelen & Glazer, 2018, p.6). In Nederland heeft het thema mensenhandel en slachtoffers van mensenhandel prioriteiten van het Openbaar Ministerie, waarbij de aanpak hiervan onveranderd hoog op de agenda zullen blijven in de komende jaren. Vanuit het perspectief van het Nederlandse Openbaar Ministerie is mensenhandel niets anders dan een moderne vorm van slavernij (Van Diggelen & Glazer 2018, p. 5). Enkele vormen van mensenhandel zijn onder andere gedwongen prostitutie, arbeidsuitbuiting, gedwongen bedelarij en het uitvoeren van criminele activiteiten (Van Diggelen & Glazer 2018, p. 6).

Internationaal is het aspect mensenhandel geregeld in het Internationaal Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie tegen Vrouwen (hierna: CEDAW of V.N.-Vrouwenverdrag). Dit Verdrag verplicht de Partij Staten om onder andere wettelijke en beleidsmaatregelen te treffen bij de bestrijding van alle vormen van handel in vrouwen en exploitatie van prostitutie van vrouwen. Daarnaast heeft de Staat een rapportageplicht. Dit houdt in dat de Partij Staat regelmatig dient te rapporteren aan het UNCEDAW Comité met betrekking tot het implementatieproces van voornoemd Verdrag. Suriname heeft voldaan aan haar rapportageplicht in juli 2016. Op het ingediend landenrapport heeft het UNCEDAW Comité op verschillende aspecten aanbevelingen gedaan waar onder mensenhandel en prostitutie (CEDAW aanbevelingen, 2018).

Binnen de Surinaamse samenleving komt mensenhandel problematiek nog steeds voor en is ook geen onbekend fenomeen. Dit kan worden afgeleid uit het krantenartikel, van Dagblad Suriname, die als volgt luidt: “Ministerie van Justitie en Politie vastberaden mensenhandel aan te pakken” is het kopstuk van het krantenartikel van Dagblad Suriname van 30 september 2021. In dit artikel staat vermeld, dat het Ministerie van Justitie en Politie vastberaden is om Tier 1 van het Tier Ranking Systeem te bereiken. Dit houdt in, dat Suriname geheel zal moeten voldoen aan de vastgestelde eisen ter bestrijding van mensenhandel. Op dit moment staat Suriname op de Tier 2 van het Tier Ranking Systeem. De beoordeling is door het Ministerie van Buitenlandse Zaken van de Verenigde Staten van Amerika uitgebracht (Dagblad Suriname, 30 september 2021).

Tijdens de gehouden jaarrede 2022 heeft de President van de Republiek Suriname aangegeven, dat de bestrijding van mensenhandel nog steeds een uitdaging vormt voor het Korps Politie Suriname (KPS) (p.47).

In deze thesis wordt het onderzoek beperkt tot het aspect mensenhandel, die in artikel 6 van het CEDAW Verdrag is vastgelegd. Op grond van het voorgaande is de volgende probleemstelling geformuleerd:

“Op welke wijze geeft de overheid invulling aan artikel 6 van het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van Vrouwen (CEDAW) bij de bestrijding van mensenhandel ?”

Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is om na te gaan hoe de overheid invulling geeft aan artikel 6 van het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (CEDAW) bij de bestrijding van mensenhandel en welke beleidsinstrumenten door de overheid worden ingezet om mensenhandel in Suriname aan te pakken conform voornoemd artikel.

Onderzoeksstrategie en methode

Er is gekozen voor een gevalstudie als onderzoeksstrategie, dat kwalitatief explorierend van aard is. Hierbij is gekeken naar de beleidsinstrumenten, die de overheid hanteert om mensenhandel te bestrijden uitgaande van artikel 6 Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen (CEDAW). Het theoretische kader is opgezet met behulp van literatuurstudie, *online research* en wetenschappelijke artikelen voor wat betreft de theorieën van openbaarbestuur en mensenhandel. Als de onderzoeksmethode is gebruik gemaakt van vragenlijsten en interviews. De interviews zijn afgenomen met behulp van interviewhandleidingen die vooraf waren opgesteld.

Maatschappelijke relevantie

Vanuit het maatschappelijk perspectief zal dit onderzoek een bijdrage leveren aan ruime informatieverstrekking voor een beter inzicht van het begrip mensenhandel (ook het verschil tussen mensenhandel en mensensmokkel, en de verschillende vormen van mensenhandel) aan

een ieder. Het is belangrijk, dat elke burger in staat moet zijn om elke vorm van mensenhandel te herkennen en tegelijkertijd actie te ondernemen.

Wetenschappelijke relevantie

Met dit onderzoek wordt nagestreefd om informatie, kennis en inzicht beschikbaar te stellen met betrekking tot het aspect van mensenhandel en de invulling van artikel 6 CEDAW door de overheid. Wetenschappers kunnen ook een vervolgstudie doen met behulp van dit onderzoek voor een substantiële verbetering van deze situatie.

Opbouw van de thesis

Deze thesis bestaat uit een theoretisch kader en een empirisch kader. Het theoretisch kader begint met hoofdstuk 1, waarbij de begrippen openbaar bestuur, overheid, beleid en mensenhandel worden omschreven. In hoofdstuk 2 worden de begrippen mensenhandel en mensensmokkel uitgewerkt. Hoofdstuk 3 worden de internationale instrumenten met betrekking tot het tegen gaan van mensenhandel behandeld. In hoofdstuk 4 wordt mensenhandel in Suriname uitgewerkt. In hoofdstuk 5 worden de methodologie en onderzoeksresultaten van het onderzoek weergegeven. Het onderzoek wordt afgesloten met de conclusie en aanbevelingen.

Hoofdstuk 1 Theorieën van openbaar bestuur, overheid en beleid

In dit hoofdstuk worden de theorieën openbaar bestuur, overheid en beleid omschreven. Daarnaast komen beleid met fase, beleid zonder fase en de beleidsinstrumenten van de overheid aan de orde.

1.1 Openbaar bestuur en de overheid

Openbaar bestuur is volgens Hoogerwerf & Herweijer (2012) het geheel van groepen binnen en buiten de overheid die zich bezighouden met de inrichting en sturing van de gemeenschap. Bovens, 't Hart en van Twist (2012) omschrijven het openbaar bestuur als het geheel van organisaties en activiteiten die gericht zijn op de besturing van de maatschappij.

Het openbaar bestuur heeft kent tal van verantwoordelijkheden te weten; het zorgen voor interne en externe veiligheid, behoud van gemeenschappelijke gebruiksgoederen, de zorg voor tol goederen, het bieden van sociale zekerheden het voorzien van collectieve goederen (Hoogerwerf & Herweijer, 2008)

Het openbaar bestuur houdt zich bezig met het besturen van de maatschappij. De besluiten van het openbaar bestuur hebben een bindend karakter voor elke individu in de samenleving, op een bepaald grondgebied. Dit houdt in dat de naleving van het besluit kan worden afgedwongen (Bovens, 't Hart en van Twist, 2012)

Goed bestuur is bestuur welke gevrijwaard is van corruptie, met het hoog in het vaandel wet en recht. Binnen het goed bestuur staat de mens centraal. Het doel van goed bestuur is om zodanig te opereren, waarbij alle basisprincipes bereikt worden. Daarnaast is het doel van goed bestuur om het leven van de burgers te verbeteren, om meer kansen te creëren voor ontwikkelingslanden in hun economische- en sociale ontwikkeling (Smith B.C, 2007). Goed bestuur kent acht (8) basisprincipes. Deze zijn (Smith B.C, 2007):

1. **Transparantie:** Transparantie houdt in, dat elke burger in de gelegenheid wordt gesteld om vragen te stellen over de genomen besluiten. Er wordt informatie beschikbaar gesteld en toegankelijk gemaakt voor de burger. Er vindt ook publicatie van wetten en verdragen plaatst zoals Staatsbesluiten en Verdragenbladen;
2. **Verantwoording:** Hier wordt nagegaan hoe de overheid gepresteerd heeft. De toezichthoudende organen en mechanismen moeten hiervoor zorgdragen;

3. Publieke participatie: Bij publieke participatie is de mens de kern van ontwikkeling van elk land. De ontwikkeling vindt door mensen plaats en geldt ook voor de mensen. De mensen moeten in de gelegenheid worden gesteld om te kunnen participeren;
4. Voorspelbaarheid: Hier gaat het om de voorspelbaarheid van bestuur. De burgers moet weten waar ze aan toe zijn;
5. Effectiviteit en efficiëntie: Het principe geeft aan dat instituties en processen resultaten opleveren, waarbij de gehele samenleving baat aan heeft. Het doel van efficiëntie in de context van goed bestuur vereist dat er duurzaam gebruik wordt gemaakt van natuurlijke hulpbronnen en de bescherming van het milieu;
6. Anti-corruptie: Bij anti-corruptie mag er geen sprake zijn van corruptie en favoritisme. Corruptie houdt in misbruik maken van overheidsmacht voor eigen doeleinden;
7. Responsiviteit: De responsiviteit vereist, dat instituten en processen bevredigend moeten zijn voor elke actor binnen een aanvaardbaar tijdsbestek; en
8. Wet en recht: Bij wet en regelgeving gaat het om het toepassen van wetten en regels.

1.2 Beleid

Een overheid is een autonome staatkundige eenheid, met eigen staatkundige instellingen, middelen en gezagsgebied. Overheden hebben hun eigen taken en nemen zelfstandige acties met betrekking tot het beleid (Hoogerwerf & Herweijer, 2008). Het begrip overheid wordt omschreven als het geheel van instellingen en handelingen, dat gericht is op de besturing van de gemeenschap (Bovens, 't Hart en van Twist, 2007). Met besturing wordt hier bedoeld richting geven. Binnen de overheid is er geen sprake van management maar het geven van leiding, besturen of regeren. Binnen de structuur van de overheid zijn er organisaties die taken en bevoegdheden hebben met een besturingsfunctie (Bovens, 't Hart en van Twist, 2007).

Beleid is afkomstig van het middeleeuwse werkwoord 'beleiden'. De term heeft verschillende definities en omschrijvingen. Het werkwoord 'leiden' is hierin te onderscheiden. Deze betekent 'doen gaan' of '(aan)voeren'. Tegen het einde van de 19de eeuw werd de term alleen nog gebruikt om 'beheer of bestuur van zaken' aan te duiden (Graaf & Hoppe, 2007). Daarnaast duidt het begrip 'beleid' op de activiteiten van de overheid en in bepaalde gevallen

op de resultaten of effecten van die activiteiten. Hoogerwerf en Herweijer (2014) geven aan dat beleid twee gezichten heeft. Ten eerste het is een samenstelsel van doeleinden, middelen en tijdskeuzes en ten tweede het een oplossing is van een bestaand probleem.

Graaf & Hoppe (2007) omschrijven de term beleid als een plan, het planmatige karakter van de activiteiten van de overheid en het gewenst effect van een plan. Ook wordt beleid omschreven als het streven naar het bereiken van bepaalde doeleinden met bepaalde middelen en een bepaalde tijdsvolgorde. Beleid wordt ook in twee vormen onderscheiden namelijk beleid met fasen en beleid zonder fasen. In de volgende sub paragrafen worden de genoemde vormen van beleid uitgewerkt.

Overheidsbeleid is meestal een poging om het beleid van stakeholders in een beleidsveld waaronder ondernemingen, universiteiten of verkeerdeelnemers, in een bepaalde richting te trekken. Hiermee tracht de overheid de doeleinden, informatie of macht van burgers en hun organisaties te beïnvloeden. Dit is de reden waarom de overheid ervoor kiest om beleidsinstrumenten zoals voorlichting, voorschriften, subsidies of heffingen die van invloed zijn op bijvoorbeeld de productieprocessen, onderwijsprocessen of verkeersprocessen te gebruiken (Hoogerwerf en Herweijer, 2014, p.23). Overheidsbeleid kan gezien worden als antwoord op een probleem dat zich in de maatschappij voordoet. Dit antwoord op een bepaald probleem kan aan de hand van preventief, curatief zowel regulerend beleid, maar het kan ook in de vorm van symbolisch beleid. Maatschappelijke problemen zoals, criminaliteit, milieuvervuiling en werkloosheid kunnen aangepakt worden door de overheid bij het ontwikkelen van beleid (Hoogerwerf en Herweijer, 2014, p.49)

1.2.1 Beleid met fasen

Het ontwikkelen van beleid bestaat uit samenstellingen, procedures, onderlinge beïnvloeding of interactie tussen de factoren en actoren, waarna er een kenmerkend patroon te zien is. De deelprocessen zijn onder andere (Hoogerwerf & Herweijer, 2014, pp. 19-21):

- ❑ Agendavorming: bij dit proces worden de beleidsproblemen op de agenda geplaatst;
- ❑ Beleidsvoorbereiding: hier vindt de verzameling en analyse van informatie plaats;
- ❑ Beleidsbepaling: het nemen van besluiten over de inhoud van het beleid;
- ❑ Beleidsinvoering – en beleidsuitvoering: gebruik maken van de gekozen middelen;

- ❑ Naleving en handhaving: erop toezien dat er wordt gehouden aan de vastgestelde gedragsnormen;
- ❑ Beleidsevaluatie: beoordelen van een actie of project aan de hand van evaluatiecriteria; en
- ❑ Feedback: na de evaluatie van beleid wordt er middels feedback nagegaan wat goed en verkeerd is geweest.

1.2.2 Beleid zonder fasen

Oosten (2014) geeft aan, dat het openbaar bestuur en zijn ordelijke beleidsvorming in aanraking komt met gecompliceerde zaken die alleen met een nieuwe werkwijze aangepakt kunnen worden. Vaak kan de overheid het beleid niet alleen ontwikkelen en uitvoeren. De overheid heeft medewerking nodig van de actoren in de samenleving. Een gecompliceerd probleem kan op diverse wijze bekeken worden. Indien een aantal actoren bij betrokken zijn, wordt het moeilijk om snel en duidelijk een beleidstheorie te formuleren. Elke actor ziet een ander probleem en wilt een ander oplossing voor het probleem (Oosten, 2014).

In dit geval is de aanpak van procesmanagement de meest effectieve manier om beleid uit te voeren. Een ander werkwijze brengt een andere rol voor burgers en bedrijven mee onder andere burgerparticipatie en publiek-private samenwerking (Oosten, 2014).

1.3 Beleidsinstrumenten

Het wetenschappelijk belang van beleidsinstrumenten komt, doordat beleidsinstrumenten de meest gangbare middelen van het overheidsbeleid zijn. Door het toepassen van beleidsinstrumenten streeft de overheid ernaar haar doelen te bewerkstelligen (Van den Heuvel, 2005). Beleidsinstrumenten zijn de middelen waarmee de overheid maatschappelijke groei probeert te beïnvloeden, waardoor een gewenste situatie wordt gerealiseerd (Van den Heuvel, 2005).

Er worden vier soorten beleidsinstrumenten onderscheiden (Hoogerwerf & Herweijer, 2014, p. 191). Te weten:

- ❑ Juridische instrumenten: Deze hebben betrekking op het mogen en moeten. De juridische sturing veronderstelt handhaving, en wordt toegepast bij het overtreden van regels, ontheffingen en vergunningen;

- Economische instrumenten: Deze hebben betrekking op geld waaronder accijnzen en subsidies;
- Communicatieve instrumenten: Deze hebben betrekking op voorlichting en overleg via de media of brochures; en
- Fysieke instrumenten: Deze beïnvloedt het gedrag van de burgers, door handelingen voor de burgers fysiek onmogelijk te maken.

Hoofdstuk 2 Mensenhandel en mensensmokkel

In deze paragraaf wordt het begrip mensenhandel omschreven alsook de bijbehorende kenmerken en vormen. Daarnaast wordt het begrip mensensmokkel belicht, aangezien de begrippen mensenhandel en mensensmokkel te vaak met elkaar worden verward. Om het onderscheid te verduidelijken worden de overeenkomsten, verschillen, samenhang en relatie tussen mensenhandel en mensensmokkel beschreven.

2.1 Het begrip mensenhandel

Volgens de United Nations Office on Drugs and Crimes (UNODC) is mensenhandel wereldwijd een groeiende grensoverschrijdende misdaad, die de nationale veiligheid bedreigt, economische verliezen veroorzaakt door de schaduw economie te vergroten en de binnenlandse mensenrechten reputatie van een land schaadt (Verenigde Naties, 2020). Het begrip mensenhandel is ruim en kent verschillende omschrijvingen.

In de *Convention for the Suppression of the traffic in persons and of the exploitation of the prostitution of others, 1949* werd voor het eerst getracht om de term mensenhandel te omschrijven. In deze Conventie wordt mensenhandel omschreven als ‘het overbrengen van een persoon in de prostitutie’. Daalder omschrijft prostitutie als ‘het beschikbaar stellen van zichzelf, om seksuele activiteiten te bedrijven met een ander persoon tegen een betaling (Daalder, 2014). Individuen die bordelen beheerden, behouden, of financierden of anderen accommodeerden voor prostitutie zowel vrijwillig of met dwang worden overeenkomstig artikel 2 van voornoemde Conventie strafbaar gesteld.

Vanwege de verschillende gehanteerde omschrijvingen van regeringen, NGO's, media en academici zijn er ook onduidelijkheden bij de omschrijving van het begrip mensenhandel. De Nationale Rapporteur Mensenhandel (NRM) van Nederland definieert mensenhandel als ‘een inbreuk op de lichamelijke en geestelijke integriteit en de persoonlijke vrijheid en wordt in het licht van foltering en andere onmenselijke behandeling en bestraffing gezien’.

De meest aanvaardbare en internationaal geaccepteerde definitie van mensenhandel is in artikel 3 van de *Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons oftewel Anti-Trafficking Protocol (2000)* vastgelegd, die als volgt luidt:

‘Mensenhandel is het werven, vervoeren, overbrengen van en het bieden van onderdak aan of het opnemen van personen (slachtoffers), door dreiging of met gebruik van geweld of andere

vormen van dwang, ontvoering, bedrog, misleiding, machtsmisbruik of misbruik van een kwetsbare positie of het verstrekken of in ontvangst nemen van betalingen of voordelen ten einde de instemming van een persoon te verkrijgen die zeggenschap heeft over een andere persoon, ten behoeve van uitbuiting’.

Ten Kate (2013) heeft enkele begrippen die voorkomen in voornoemde definitie van mensenhandel van artikel 3 van de *Anti-Trafficking Protocol* als volgt omschreven:

- Werven is het aantrekken of rekruteren van personeel. Hierbij wordt een persoon aangeworven met als doel om die persoon in een uitbuitingssituatie te brengen.
- Vervoeren is het verplaatsen of transporteren van een individu. Het is hierbij niet noodzakelijk dat de mensenhandelaar zelf meereist.
- Uitbuiting is mensen, vrijwillig of niet vrijwillig, laten werken en daar van profiteren, door de inkomsten af te nemen en ze onder mensonterende omstandigheden te laten werken. Dit kan gepaard gaan met dwang, geweld, chantage en misleiding. Bij vrouwen die in de prostitutie gedwongen worden speelt geweld vaak een rol.

2.1.1 Kenmerken van mensenhandel

Enkele kenmerken van mensenhandel volgens de *Office of the High Commissioner for Human Rights* (OHCHR, 2014, pp. 3-4) zijn:

- Mensenhandel treft vrouwen, mannen en kinderen en omvat een reeks uitbuitingspraktijken;
- Mensenhandel vindt binnen de grenzen, zowel buiten de grenzen plaats
- Mensenhandel verschilt van mensensmokkel
- Bij mensenhandel is vervoeren/verplaatsen geen vereiste.
- Bij mensenhandel is er geen sprake van een toestemming van het slachtoffer

2.1.2 Elementen van mensenhandel

Artikel 3 lid a van het Anti-trafficking Protocol kent drie fasen oftewel elementen van mensenhandel namelijk (OHCHR, 2014, p.4):

- Rekruteren: In dit stadium zijn de mensenhandelaar opzoek naar hun slachtoffer, hierbij worden de personen uitgelokt met valse beloftes via verschillende bekendmakingen in dagbladen en internet, bijvoorbeeld het aanbieden van een betere

baan met aantrekkelijke salariëring, betere leefomstandigheden met toekomstperspectieven. De rekrutering vindt ook via vrienden en kennissen plaats, waarbij de *loversboy* methode ook worden toegepast.

- ❑ Transport: Bij transport worden de slachtoffers van het ene land naar het ander land getransporteerd, echter worden de slachtoffers ook in eigen land getransporteerd. Het transport vindt plaats over land, zee of via de lucht. De rekruterings- en transport stadions gaan samen, waarbij er gebruik worden gemaakt van verschillende activiteiten, zoals het aanmaken van valse paspoorten, het verkrijgen van visa, vliegtickets en accommodatie. In dit kader kan worden geconstateerd, dat medewerking van mensen (groepsverband) nodig is om zorg te dragen voor voornoemde activiteiten.
- ❑ Exploitatie: Bij de exploitatie stadium worden de slachtoffers geëxploiteerd op verschillende niveaus, zoals prostitutie, gedwongen bedelarij, horeca, enzovoorts, waarbij het samen gaat met dwang, geweld, chantage en misleiding

2.1.3 Vormen van mensenhandel

De vormen van mensenhandel worden afgeleid van de omschrijving 'uitbuiting' overeenkomstig het Anti-trafficking Protocol, die reeds in paragraaf 1.1 is weergegeven. Deze zijn (Comensha, 2019):

- ❑ Gedwongen arbeid of diensten: Hierbij worden de slachtoffers gedwongen om arbeid te verrichten. Vooral kinderen lopen ernstige gevaren bijvoorbeeld werken in de mijnbouw sector onder erbarmelijke situaties, slechte hygiëne en vaak ook mee gesleurd in de drughandel waarbij ze bloot worden gesteld aan geweld.
- ❑ Verwijdering van organen: Slachtoffers worden ook door de handelaars gebruikt als orgaandonor. Verwijdering van organen is een ernstig misdrijf waarbij de slachtoffers gedwongen worden om hun organen af te staan wat heel veel geld oplevert.
- ❑ Uitbuiting van prostitutie of andere vormen van seksuele uitbuiting: Seksuele uitbuiting heeft een specifiek karakter namelijk de directe schending van de integriteit van het lichaam. Kinderen en vrouwen (ook mannen tegenwoordig) worden gedwongen om aan prostitutie te doen met allerlei gevolgen van dien zoals het oplopen van seksueel overdraagbare aandoeningen (soa) of geslachtsziekten.

CoMensha (Coördinatiecentrum Mensenhandel), die in Nederland is gevestigd heeft uitbuiting als volgt gedefinieerd: ‘mensen vrijwillig of met dwang, arbeid laten verrichten en er zelf profijt aan hebben, door de inkomsten in te houden en de slachtoffers onder mensonwaardige omstandigheden arbeid te laten verrichten’

Mensenhandel heeft een grensoverschrijdend karakter en is wereldwijd een bedreiging (Regionaal informatiecentrum van de Verenigde Naties, 2019). Er is een zekere mate van organisatie nodig, waarbij het ingewikkeld is om vast te stellen dat dit fenomeen door enkele en/of een persoon gepleegd wordt. De betrokkenheid van staten is dan ook niet weg te denken, hoewel het binnen de eigen grenzen kan gebeuren. In veel voorkomende gevallen wordt het feit gepleegd in een Staat, maar de voorbereiding, planning, leiding of controle ervan vinden plaats in een andere Staat, zoals het opmaken van reisdocumenten, transporteren van slachtoffers van de ene locatie naar de ander, zorgen voor verblijf in land van bestemming, accommodatie enzovoorts. In dit kader kan mensenhandel gezien worden als een transnationaal misdrijf (Regionaal informatiecentrum van de Verenigde Naties, 2019). Maar wat wordt verstaan onder een transnationaal misdrijf c.q. grensoverschrijdend misdrijf? De omschrijving van dit misdrijf wordt in hoofdstuk 3 behandeld.

2.2 Mensensmokkel

Volgens CoMensha, wordt mensensmokkel omschreven als ‘illegale en het vervoeren van mensen van de ene staat naar de andere staat met als motief de personen over de grenzen te smokkelen’(Comensha, 2019). Mensensmokkel is wereldwijd een snelgroeiende misdaad, waarbij migranten ook worden blootgesteld aan onacceptabele dreigingen en de integriteit van de internationale grenzen uitdaagt. In de Verenigde Staten van Amerika is er sprake van mensensmokkel indien er met opzet schending van migratiewetten heeft plaatsgevonden, bijvoorbeeld door personen te importeren in het land, alsook het illegaal transporteren en rekruteren van vreemdelingen (CoMensha, 2019). De meest geaccepteerde definitie van mensensmokkel binnen de internationale gemeenschap is vastgelegd in het Protocol tegen de smokkel van migranten over land, zee en lucht (*Protocol against the smuggling of migration by land, sea and air*). Onder mensensmokkel wordt verstaan het direct of indirect een financieel of ander materieel voordeel te verkrijgen, van de illegale binnenkomst van een persoon in een land en waarvan de persoon geen onderdaan of permanent ingezetene is.

(*Office on Drugs and Crime*, 2004, pp. 54-55). Suriname heeft dit Protocol geratificeerd op 25 mei 2007.

Het begrip mensensmokkel wordt vaak verward met mensenhandel. In dit kader worden in de volgende paragrafen de overeenkomsten, de verschillen en de samenhang weergegeven.

2.2.1 Overeenkomsten en verschillen tussen mensenhandel en mensensmokkel

Mensensmokkel en mensenhandel zijn juridisch twee verschillende delicten. Onderstaand worden de overeenkomsten en de verschillen weergegeven:

De overeenkomsten tussen mensenhandel en mensensmokkel zijn (Paal, 2005, p.18):

- ❑ Mensenhandel en mensensmokkel zijn beide vormen van criminaliteit
- ❑ Zowel bij mensenhandel als bij mensensmokkel wordt er veel geld verdiend
- ❑ Er is sprake van uitbuiting zowel bij mensenhandel als mensensmokkel

De verschillen tussen mensensmokkel en mensenhandel (Aronowitz, 2009, p.8):

- ❑ Bij mensensmokkel is de gesmokkelde persoon degene die meewerkt en instemt met de smokkel, terwijl bij mensenhandel er sprake is van geweld of instemming door fraude, misleiding of dwang, de verhandelde persoon werkt niet mee;
- ❑ Bij mensensmokkel is er geen sprake van dwang, terwijl bij mensenhandel er sprake is van gedwongen arbeid en of exploitatie;
- ❑ Bij mensensmokkel pleegt men inbreuk op de wetgeving van een land en zijn de gesmokkelde geen slachtoffers, terwijl bij mensenhandelde verhandelde personen wel slachtoffers zijn;
- ❑ Bij mensensmokkel mag de gesmokkelde persoon staan en gaan waar hij wil en van werk veranderen, terwijl bij mensenhandel de verhandelde persoon in slavernij, onder isolatie of beperkte bewegingsvrijheid worden gehouden en meestal worden de documenten vernietigd;
- ❑ Bij mensensmokkel is er sprake van illegale toegang van een persoon van de ene naar een ander land, terwijl bij mensenhandel alles in een land kan gebeuren;
- ❑ Bij mensensmokkel is internationale grensoverschrijding een vereiste, terwijl bij mensenhandel het geen vereiste is;
- ❑ Bij mensensmokkel trachten personen een illegaal binnen te komen of te verblijven,

2.2.2 De samenhang tussen mensensmokkel en mensenhandel

Zoals in de vorige paragraaf de overeenkomsten en verschillen tussen mensensmokkel en mensenhandel zijn belicht, worden ook de samenhang tussen beide concepten als volgt aangegeven (Aronowitz, 2009, p.12).

- Mensensmokkel kan in mensenhandel uitmonden, wanneer de gesmokkelde persoon op een gegeven ogenblik worden gedwongen om te prostitueren of dwangarbeid te verrichten om zo de gemaakte reiskosten te vergoeden.
- Mensenhandel kan zich ontwikkelen tot mensensmokkel, wanneer slachtoffers van mensenhandel illegaal over de grens worden gebracht.
- Mensensmokkel kan leiden tot mensenhandel, wanneer de vrije wil van de gesmokkelde persoon op gegeven ogenblik ingedrang komt, bijvoorbeeld gedwongen wordt om te reizen.

Het gevolg van de samenhang tussen mensenhandel en mensensmokkel is dat opsporingsambtenaren en vervolgingsambtenaren vaak moeite hebben om een onderscheid te maken tussen de twee strafbare feiten en artikelen bij het opmaken van processtukken. Het is dan vaak raadzaam om beide artikelen van de strafbare feiten in processtukken op te nemen ter voorkoming van gebrek aan bewijstukken, waardoor verdachten vrij kunnen komen (Aronowitz, 2009).

2.3 Verantwoording van de gekozen theorieën

De voorgaande theorieën die in het theoretische kader is uitgewerkt, heeft als doel een verklaring te geven op de werkelijkheid van het onderzoek. Met behulp van het theoretisch raamwerk wordt dit onderzoek wetenschappelijk verantwoord. Om de centrale vraagstelling te beantwoorden zijn de voorgenoemde concepten welke wetenschappelijk onderbouwt zijn belangrijk om de werkelijkheid aan te tonen.

Om na te gaan op welke wijze de overheid invulling geeft aan artikel 6 van het CEDAW om mensenhandel te bestrijden, is het belangrijk om het concept overheid te omschrijven. Dit concept is omschreven in hoofdstuk 1 van deze thesis. Vervolgens dient het begrip mensenhandel gedefinieerd te worden met behulp van bestaande theorieën. Zoals eerder is aangegeven kent het begrip mensenhandel een aantal omschrijvingen. Voor dit onderzoek is

gebruik gemaakt van een internationale definitie, vastgelegd in artikel 3 van de *Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons (2000)*. Deze definitie is opgenomen in dit hoofdstuk, paragraaf 2.1. In het volgende hoofdstuk komen de verschillende internationale instrumenten die betrekking hebben op het tegengaan van mensenhandel aan de orde.

Hoofdstuk 3 Internationale instrumenten met betrekking tot het tegengaan van mensenhandel

In dit hoofdstuk worden de verschillende internationale instrumenten die betrekking hebben op het tegengaan van mensenhandel belicht zoals CEDAW, de *Palermo Convention* (UNTOC) en UNTOC aanverwante Protocollen.

3.1 Internationale verdragen

In de afgelopen decennia blijft het begrip mensenhandel, ‘die tot schending van fundamentele mensenrechten leidt aandacht krijgen van de internationale gemeenschap. Internationale verdragen kunnen worden gezien als instrumenten of handvaten, die worden geconcipeerd om onder andere mensenhandel te bestrijden. Daarnaast verbiedt het internationaal recht, dat nauw verbonden zijn met mensenhandel, waaronder gedwongen huwelijk, ernstige vormen van kinderarbeid en seksuele uitbuiting van kinderen. Vrouwen en kinderen worden vaker slachtoffers van mensenhandel vanwege hun kwetsbaarheid en hierdoor in de seksindustrie terecht komen. Door de groei van de seks toerisme is er ook een toename in de handel van vrouwen en kinderen, waarbij de slachtoffers gedwongen worden om (Suriname narrative, 2016) arbeid te verrichten, te weten kinderen die gebruikt worden voor pornografie.

In de volgende paragraaf wordt ingegaan op CEDAW en artikel 6 van dit Verdrag, waarna in de volgende paragrafen summier zal worden ingegaan op enkele verdragen, die mensenhandel verbieden.

3.1.1 Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen (CEDAW)

CEDAW is een Internationaal Verdrag, dat alle vormen van discriminatie tegen vrouwen verbiedt. De Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AVVN) heeft het Verdrag aangenomen op 18 december 1979 (VN-Vrouwenverdrag, z.d.). In september 1981 trad het Verdrag in werking na ondertekening door twintig lidlanden. Als belangrijke voorwaarde bij dit Verdrag is ‘dat elk lidland erop moet toezien, dat elke vorm van discriminatie tegen vrouwen bij de uitoefening van hun civiele, politieke, economische en culturele rechten geëlimineerd moet worden’. Het is namelijk de taak van de lidstaten om programma’s uit te voeren, die ongelijkheid tussen mannen en vrouwen uitbannen (VN-Vrouwenverdrag, z.d.). Daarnaast heeft elke lidstaat bij dit Verdrag een rapportageplicht. Om de vier jaren moeten de

lidlanden rapporteren, indien de verdragsverplichtingen worden nageleefd. In dit kader is een UNCEDAW Comité opgericht bestaande uit onafhankelijke deskundigen, die de naleving van de verdragsverplichtingen door lidstaten zal moeten toezien. Het UNCEDAW Comité analyseert het ingediend rapport en geeft op basis daarvan zijn bevindingen en aanbevelingen (VN-Vrouwenverdrag, z.d.).

Het Verdrag verbiedt ook vrouwenhandel (mensenhandel) en uitbuiting. Deze is in artikel 6 CEDAW vastgelegd, en luidt als volgt: ‘Staten, die partij zijn bij het Verdrag moeten alle passende maatregelen nemen ter bestrijding van alle vormen van handel in vrouwen en van het exploiteren van prostitutie van vrouwen’ (VN-Vrouwenverdrag, z.d.).

3.1.2 *Convention against Transnational Organized Crime (the Palermo Convention or UNTOC)*

De *United Nations Convention against Transnational Organized Crime, New York, 2000* (UNTOC) is een belangrijke internationaal instrument, dat in leven is geroepen om grensoverschrijdende georganiseerd misdaad te bestrijden. De Algemene Vergadering heeft het Verdrag bij resolutie van 15 november 2000 aangenomen en op 29 september 2003 in werking getreden. UNTOC is verder aangevuld met drie (3) protocollen, die gericht zijn op specifieke gebieden en manifestaties van de georganiseerde misdaad (*United Nations office on drugs and crime, z.d.*). De drie protocollen zijn:

1. Het Protocol ter voorkoming, bestrijding en bestraffing van mensenhandel, in het bijzonder vrouwen en kinderen;
2. Het Protocol tegen de smokkel van migranten over land, zee en lucht; en
3. Het Protocol tegen de illegale productie van en handel in vuurwapens, onderdelen en onderdelen en munitie

Protocol ter voorkoming, bestrijding en bestraffing van mensenhandel, in het bijzonder vrouwen en kinderen, New York, 15 november 2000

Het Protocol ter voorkoming, bestrijding en bestraffing van mensenhandel, in het bijzonder vrouwen en kinderen is aangenomen door de Algemene Vergadering bij resolutie 53/111 van 9 december 1998 (*General Assembly resolution 53/111*) en trad in werking op 25 december 2003. Zoals in hoofdstuk 2 is aangegeven is dit Protocol het eerste juridisch bindend

instrument met een algemeen aanvaarde definitie van mensenhandel. De bedoeling van de definitie is het vergemakkelijken van de convergentie van de nationale benaderingen met betrekking tot de oprichting van binnenlandse strafbare feiten. Om in het bijzonder efficiënte internationale samenwerking te ondersteunen bij het onderzoeken en vervolgen van mensenhandel (*United Nations office on drugs and crime, z.d.*).

Protocol tegen de smokkel van migranten over land, zee en lucht, New York, 15 november 2000.

Het Protocol tegen de smokkel van migranten over land, zee en lucht is aangenomen door de Algemene Vergadering bij resolutie 54/212 van 22 december 1999 (*General Assembly resolution 54/212*) trad in werking op 28 januari 2004. Het gaat over het groeiende probleem van georganiseerde criminele groepen die migranten smokkelen. Het Protocol is gericht op preventie en bestrijding van de smokkel van migranten, evenals de bevordering van gesmokkelde migranten en het voorkomen van de ergste vormen van de exploitatie daarvan, die vaak kenmerkend zijn voor het proces van smokkel (*United Nations office on drugs and crime, z.d.*).

Protocol tegen de illegale productie van en handel in vuurwapens, onderdelen en onderdelen in munitie, New York, 15 november 2000.

Het Protocol tegen de illegale productie van en handel in vuurwapens, onderdelen en onderdelen in munitie is aangenomen door de Algemene Vergadering bij resolutie 55/255 van 31 mei 2001 (*General Assembly resolution 55/255*) en trad in werking op 3 juli 2005. Dit Protocol is het eerste juridisch bindend instrument betreffende handvuurwapens die op mondiaal niveau is goedgekeurd. De doelstelling van het Protocol is het bevorderen, vergemakkelijken en versterken van de samenwerking tussen de staten die partij zijn, ter voorkoming, bestrijding en uitroeiing van de illegale vervaardiging van handel in vuurwapens, onderdelen en onderdelen en munitie (*United Nations office on drugs and crime, z.d.*).

Het UNCTOC handelt over de grensoverschrijdende georganiseerde misdaad en het Anti-trafficking Protocol die een aanvulling daarop is, handelt over het transnationaal/grensoverschrijdend georganiseerd misdrijf.

In hoofdstuk 2.1.4 is het begrip transnationaal/ grensoverschrijdend georganiseerd misdrijf reeds aangehaald. Dit misdrijf wordt overeenkomstig artikel 3 lid 2 van het UNCTOC als een grensoverschrijdend misdrijf gekwalificeerd indien:

- Het strafbaar feit in meer dan een Staat gepleegd is;
- Het feit gepleegd wordt in een Staat, maar een aanmerkelijke deel van de voorbereiding, planning, leiding of controle ervan plaatsvindt in een andere Staat;
- Het feit gepleegd wordt in een Staat, maar er een criminele organisatie bij betrokken is die zich bezighoudt met criminele activiteiten in meer dan een Staat; en
- Het feit gepleegd wordt in een Staat maar aanmerkelijke gevolgen heeft in een andere Staat

3.1.3 Trafficking Victims Protection Act (TVPA)

De *Trafficking Victims Protection Act* (TVPA) van 2000 heeft verschillende manieren vastgesteld voor de vervolging van mensenhandelaars, het voorkomen van mensenhandel en het beschermen van slachtoffers van mensenhandel en overlevenden van mensenhandel. De wet stelt mensenhandel en aanverwante misdrijven vast als federale misdrijven. Het heeft het Bureau voor de controle en bestrijding van mensenhandel opgericht, dat jaarlijks een rapport over mensenhandel (TIP) moet publiceren (*Human Trafficking Legislation*. z.d.). In de strijd tegen vrouwen en kinderhandel zijn tal van internationale instrumenten aangenomen en ook internationale organisaties betrokken. Een belangrijk instrument is ook de *Trafficking in Persons Report* van de VSA, die jaarlijks wordt gepubliceerd. Staten worden tot een bepaalde categorie gerangschikt op basis van de minimumnormen, die in de *Trafficking Victims Protection Act (2000)* zijn vastgesteld, de zogenaamde 'Tier list' (*U.S. Department of state, 2021*).

Het Tier systeem bestaat uit (*U.S. Department of state, 2021*):

Tier 1: Hiertoe behoren landen waarvan de overheden volledig voldoen aan de minimumnormen van de TVPA. Een goed voorbeeld is Nederland.

Tier 2: Hiertoe behoren landen waarvan de overheden niet volledig voldoen aan de minimumnormen van de TVPA, maar dat ze toch de voldoende inspanningen plegen om eraan te voldoen.

Tier 2 *watch list*; hiertoe behoren landen waarvan de overheden niet volledig voldoen aan de minimumnormen, maar die significante inspanningen plegen om deze na te leven en:

1. Waarvan het aantal slachtoffers van ernstige vormen van mensenhandel zeer aanzienlijk is of aanzienlijk toeneemt;
2. Er kan geen bewijs gegeven worden betreffende de maatregelen om ernstige vormen van mensenhandel in het voorgaande jaar te bestrijden;
3. De vaststelling dat een land aanzienlijke inspanningen neemt om aan de minimumnormen te voldoen, gebaseerd was op de toezegging van het land om additionele stappen te nemen in het komend jaar.

Tier 3: Hiertoe behoren landen waarvan de overheden niet volledig voldoen aan de minimumnormen en ook geen significante inspanningen nemen om zich te houden aan de normen.

In de *Trafficking in Persons Report* van de VSA wordt de 3P (*prosecution, protection en prevention*) paradigma gebruikt. De 3P paradigma komt voor in zowel in de preambule van het Anti-trafficking Protocol, en in artikel 2 van de TVPA van de VSA.

Het 3P paradigma houdt het volgende in (U.S. Department of state, 2021):

- *Prosecution* (vervolging): Vervolging is een onmisbaar element van de overheidsinspanningen ter bestrijding van mensenhandel. De *Departement of State* gaat na als de overheden een maximale gevangenisstraf voorschrijven, die ‘bikkel’ genoeg is om het misdrijf te ontmoedigen.
- *Protection* (bescherming): Er wordt speciale aandacht besteed aan bescherming van de slachtoffers. Het identificeren van slachtoffers is zeer belangrijk voor het bieden van ondersteuning en middelen aan de slachtoffers. Een effectieve slachtofferbescherming houdt in, dat de slachtoffers geïdentificeerd worden en in het resocialisatie proces worden bijgestaan.
- *Prevention* (preventie); Preventiemaatregelen zijn essentieel om mensenhandel wereldwijd te bestrijden. Bij de preventie worden er maatregelen getroffen te weten, geboorteregistratie, versterking van partnerschappen tussen wethandhavingsinstellingen, de overheden en NGO's. Daarnaast wordt er ook gestreeft naar het verminderen van

de vraag naar commerciële sekswerkers, het bevorderen van een beter beleid en rapportage.

Hoofdstuk 4 Suriname in relatie tot mensenhandel

In dit hoofdstuk worden de relevante verdragen met betrekking tot mensenhandel, waarbij Suriname partij bij is belicht. De onderzoeksresultaten van de respondenten worden daarna uitgewerkt om zo te komen tot de beantwoording van de geformuleerde probleemstelling. Daarnaast komen de ministeries die betrokken zijn bij de bestrijding van het fenomeen mensenhandel en de gekozen respondenten (gegevens van de respondenten zijn in tabel 1 Respondenten van het onderzoek in hoofdstuk 5 opgenomen) aan de orde met name Ministeries van Justitie en Politie, Binnenlandse Zaken, Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking (MinBIBIS), en Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken.

4.1 Suriname en CEDAW

Suriname is op 1 maart 1993 toegetreden tot het Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen (Verdragenblad 2007, no.27). Het Verdrag is na goedkeuring door de Nationale Assemblée op 29 december 1992 bekrachtigd (Staatsblad 1992, no. 98). Ingevolge artikel 27 lid 2 van het Verdrag is het Verdrag voor Suriname op 31 maart 1993 inwerking getreden. In dit kader rust er ook een rapportageplicht voor Suriname. In juli 2016 heeft Suriname het vierde, vijfde, en zesde gecombineerde landenrapport ingediend. Tijdens de 69ste sessie van CEDAW in de periode 19 februari 2018 - 9 maart 2018 heeft het UNCEDAW Comité op dit rapport aanbevelingen gedaan (VN-Vrouwenverdrag, z.d.). In maart 2022 zal Suriname het zevende periodiek rapport moeten indienen aan het UNCEDAW Comité.

De zorgpunten en aanbevelingen van het UNCEDAW Comité zijn (CEDAW aanbevelingen, 2018):

- a. De beperkte capaciteit en het reactievermogen van de instellingen die zijn opgezet om toezicht te houden op de naleving van de wetgeving om mensenhandel te bestrijden, met name in het binnenland;
- b. Het gebrek aan betrouwbare gegevens over de handel in vrouwen en meisjes, inclusief de prevalentie en het aantal onderzoeken, vervolgingen, veroordelingen en straffen die zijn opgelegd aan daders;

- c. Het gebrek aan informatie over opvanghuizen die beschikbaar zijn voor vrouwen en meisjes die het slachtoffer zijn van mensenhandel en het type programma's en de gezondheidsdiensten door deze opvanghuizen geboden.
- d. Adequate menselijke, technische en financiële middelen toe te wijzen aan de nieuwe overheidsinfrastructuur voor de bestrijding van mensenhandel om de nationale strategie en het nationale actieplan ter bestrijding van mensenhandel uit te voeren en het oprichten van voldoende en adequaat uitgeruste opvanghuizen voor slachtoffers van mensenhandel in verschillende delen van de Verdragsluitende Staat;
- e. Het onderzoeken, vervolgen en adequaat bestraffen van daders, en ervoor zorg te dragen dat slachtoffers van mensenhandel en prostitutie worden vrijgesteld van strafrechtelijke aansprakelijkheid en worden voorzien van adequate bescherming, rechtsmiddelen en herstelbetalingen, waaronder tijdelijke verblijfsvergunningen, medische zorg, psychosociale begeleiding, rehabilitatie en ondersteuning voor herintegratie en compensatie;
- f. Het aannemen van beleid om ervoor zorg te dragen dat slachtoffers van mensenhandel die bescherming nodig hebben, toegang hebben tot asielprocedures in de Verdragsluitende Staat en dat er gendergevoelige identificatie- en verwijzingsmechanismen bestaan op de plaatsen van binnenkomst en in detentiecentra;
- g. Het doorgaan met de capaciteitsversterking van rechters, officieren van justitie, grenspolitie, immigratie-autoriteiten en andere wetshandhavingsfunctionarissen over vroegtijdige identificatie en gendergevoelige protocollen voor de bejegening van slachtoffers van mensenhandel.

Het UNCEDAW Comité heeft de positieve maatregelen die door Suriname zijn getroffen verwelkomd. Dit betreft onder meer de herziening van het Wetboek van Strafrecht om mensenhandel te bestrijden, de oprichting van de Mensenhandel Unit bij het Openbaar Ministerie, de Mensenhandel Unit van de politie om gevallen van mensenhandel te onderzoeken en de werkgroep ter bestrijding van mensenhandel bij het ministerie van Justitie en Politie (CEDAW aanbevelingen, 2018).

4.2 Suriname, UNTOC, aanverwante protocollen en TVPA

Suriname is toegetreden tot de UNCTOC op 25 mei 2007 (Verdragenblad 2007, no.30) en de aanverwante protocollen met name *the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, especially Women and Children en Protocol against the Smuggling of Migrants by Land, Sea and Air, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime*

Volgens de *trafficking in persons report* voldoet de Regering van Suriname niet volledig aan de minimumnormen voor het uitbannen van mensenhandel, maar heeft aanzienlijke inspanningen geleverd om dit te doen. De Regering toonde over het algemeen toenemende inspanningen in vergelijking met de vorige verslagperiode, gezien de impact van de COVID-19-pandemie om mensenhandel te bestrijden. In dit kader is Suriname op niveau 2 gebleven met name de Tier 2. De inspanningen omvatten het aannemen van een formeel proces voor het verwijzen van slachtoffers, het renoveren van een speciale opvang voor slachtoffers van mensenhandel, het afronden van een nieuw jaarlijkse Actie Plan van TIP en het verhogen van de screening op indicatoren van mensenhandel tijdens arbeidsinspecties. Op een aantal belangrijke gebieden voldeed de overheid echter niet aan de minimumnormen.

De *trafficking in persons report*, zoals in paragraaf 3.1.3 is belicht, vormt het belangrijkste diplomatieke instrument van de Amerikaanse Regering om buitenlandse overheden aan te moedigen om samen te werken ter bestrijding van mensenhandel.

4.3 Invulling van het Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen in Suriname

Met betrekking tot de invulling van CEDAW is door de heer A. Orie, het Regionaal Hoofd, aangegeven, dat er reeds een aanzet is gedaan. Deze zijn:

- ❑ WET van 14 oktober 1910, houdende vaststelling van een Wetboek van Strafrecht voor Suriname
- ❑ Beschikking van de Minister van Juspol d.d. 7 augustus 2014, houdende vaststellingen van de procedure en richtlijnen inzake melding vermoedelijke gevallen van mensenhandel (S.B. 2014 no. 99)

- Minimum wettelijke kader met structuur en het opleiden van ambtenaren voor opsporing en vervolging (Orie, persoonlijke communicatie, 20 september datum 2021).

Door Mevrouw Soekhlal, persoonlijke communicatie, 1 oktober 2021, functionaris verbonden aan het Bureau Gender Aangelegenheden, is aangegeven, dat wanneer er niet wordt gewerkt aan de gedane aanbevelingen van de CEDAW Commissie er consequenties zijn voor Suriname. Deze kunnen bijvoorbeeld zijn, dat bij de volgende bespreking het wordt benadrukt en indien de situatie is verergerd, door de Commissie ook een onderzoek kan laten instellen. Volgens de respondent wordt er redelijk getracht om invulling te geven aan de gedane aanbevelingen en artikel 6 CEDAW, ondanks de beperkte middelen om mensenhandel te bestrijden. Tevens wordt door mevrouw Soekhlal benadrukt dat de bewustwording inzake mensenhandel goed opgang moet worden gebracht, vooral in het achterland (wat mensenhandel is, hoe die te herkennen en door te spelen aan de bevoegde autoriteiten). Ook is belangrijk om aan te geven, dat een goede opvang moet zijn voor slachtoffers die hulp zoeken en dat voldoende financiële middelen en capaciteit ter beschikking moeten worden gesteld om dit fenomeen gestructureerd aan te pakken.

De afdeling *Trafficking in Persons* tracht zoveel als mogelijk te werken met de beschikbare middelen, om de aanbevelingen van de CEDAW Commissie te bewerkstelligen en ook na te gaan welke andere methodes toegepast kunnen worden om mensenhandel te bestrijden (Pinas, persoonlijke communicatie, 4 oktober 2021).

Voor de bestrijding van mensenhandel is er een Interdepartementale Werkgroep *Trafficking in Persons* geïnstalleerd, die valt onder het Ministerie van Justitie en Politie. Indien er niet gewerkt wordt aan de gedane aanbevelingen, die eerder zijn ontvangen van het CEDAW Comité, dan wordt door het desbetreffend Comité, bij de eerstvolgende rapportage opnieuw de aandacht gevraagd voor die aanbevelingen (ook door de vorige respondent aangegeven). Op basis van de comittering van Suriname m.b.t. het Vrouwenverdrag zal het CEDAW Comité t.a.v. de gedane aanbevelingen Suriname blijven monitoren. Deze aanbevelingen kunnen ook terug komen bij de *Universal Periodic Review (UPR)*. De UPR (algehele mensenrechten rapportage), is een uniek proces waarbij de mensenrechtendossiers van alle VN-lidstaten worden doorgelicht. De UPR is een proces welke aangestuurd wordt onder auspiciën van de VN Mensenrechtenraad, dat aan elke Staat de gelegenheid wordt geboden om aan te geven welke maatregelen zijn genomen om de mensenrechtensituatie in eigen land

te verbeteren en de verplichtingen op het gebied van de mensenrechten na te komen. De volgende rapportage plicht t.a.v. CEDAW is in maart 2022 (indiending van het 7e periodieke landenrapport).

In het beleid inzake Personenverkeer en Migratie wordt er geen onderscheid gemaakt op basis van genderverschillen. Het gelijkheidsbeginsel wordt toegepast bij het nemen van besluiten aangaande deze onderwerpen. Om Suriname uit de Tier 2 lijst te geraken is mevrouw Malone van mening, dat er gewerkt moet worden aan (Malone, persoonlijke communicatie, 15 oktober 2021):

- ❑ De institutionele en capaciteitsversterking,
- ❑ Een awareness campagne organiseren om de samenleving bekend te maken met het onderwerp en ter voorkoming van mensenhandel
- ❑ *Ongoing* informatieverstrekking aan de samenleving met als doel huidige slachtoffers van mensenhandel te informeren welke instanties hulp bieden aan deze slachtoffers,
- ❑ Meer wetenschappelijk onderzoek,
- ❑ Versterken van de bilaterale banden met de landen van herkomst van de migranten die mogelijk slachtoffer zijn/ worden van mensenhandel,
- ❑ Informatie sessies door de diplomatieke en consulaire missies betreffende de inreisvoorwaarden en door de voorwaarden voor verblijf in Suriname kenbaar te maken in het gastland, als onderdeel van de awareness

Volgens mevrouw Ramkisoen moet er gewerkt worden aan capaciteitsversterking van de Afdeling TIP van het Ministerie van Justitie en Politie en interdepartementaal het Ministerie van BIBIS, Defensie, Justitie en Politie en de Nationale Veiligheid om Suriname uit de zwarte lijst (de Tier 2 lijst) te halen, (Ramkisoen, persoonlijke communicatie, 31 oktober 2021).

4.4 Het beleid van het Ministerie van Justitie en Politie

Het Ministerie van Justitie en Politie is belast met het beleid ten aanzien van het aspect mensenhandel. Het opgemaakte beleid wordt doorgeleid naar alle betrokken stakeholders cq. instanties van mensenhandel. Deze zijn onder andere het Ministerie van Justitie en Politie, het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking, het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting, het Ministerie van Onderwijs,

Wetenschap en Cultuur, het Ministerie van Volksgezondheid, de Afdelingen Immigratie en *Trafficking in Persons Counter*.

Volgens de Afdeling TIP is mensenhandel een dynamisch fenomeen, waarbij tegenwerken niet makkelijk is. Om mensenhandel aan te pakken, wordt er gebruik gemaakt van de volgende vier standaarden:

- Preventie,
- Bescherming,
- Vervolging,
- Partnerschap en beleid.

Bij preventie wordt er getracht om zoveel als mogelijk de misdaad te voorkomen. Bij bescherming wordt de nadruk gelegd op het beschermen van het slachtoffer tegen psychische, sociale bedreigingen en ze voorzichtig weer te reintegreren in de maatschappij. Vervolging wordt toegepast om de daders te achterhalen en succesvol te vervolgen. Belangrijk is, dat er een uitgebreid onderzoek plaats vindt, medewerking van de slachtoffers als getuigen en een duidelijke weergave van het misdaad door de aanklager.

Het is niet mogelijk om mensenhandel alleen aan te pakken, daarom is het van groot belang om zoveel als mogelijk met desbetreffende stakeholders te werken in de vorm van partnerschap. Het beleid is dan van eminent belang voor de aanpak van mensenhandel en hoort samen met de bovengenoemde 4 standaarden erbij. Deze standaarden (meetinstrumenten) kunnen aangenomen worden als het beleid voor de aanpak van mensenhandel (Pinas, persoonlijke communicatie, 4 oktober 2021).

4.5 Maatregelen ter bestrijding van mensenhandel

Het is belangrijk om het fenomeen mensenhandel te bestrijden. Om het bestrijdingsproces te vergemakkelijken zijn er maatregelen die getroffen moeten worden. Door de respondenten zijn de volgende maatregelen aangegeven ter bestrijding van mensenhandel.

- Artikel 334 van het Wetboek van Strafrecht, trainingen en het Nationaal Actie Plan (Orie, persoonlijke communicatie, 20 september 2021).
- Het hanteren van de standaard maatregelen voor de bestrijding van mensenhandel waaronder trainingen en bewustwording inzake mensenhandel (Soekhlal, persoonlijke communicatie, 1 oktober 2021)

- Het verzorgen van trainingen en andere vormen van bewustwordingsprogramma's door het Ministerie van Juspol zoals het identificeren van slachtoffers en strafrechtelijk onderzoek tegen verdachten. Ook dienen acties te worden ondernomen, met als doel het geleiden van onderzoeken en surveilleren (Pinas, persoonlijke communicatie, 4 oktober 2021)

4.6 De verschillende vormen van mensenhandel in Suriname

Er zijn een aantal vormen van mensenhandel. Volgens het Regionaal Hoofd van het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken zijn de meest voorkomende vormen van mensenhandel in Suriname: dwangarbeid en prostitutie. Deze gaan gepaard met verschillende mishandeltechnieken zoals geen voeding voor de hele dag, branden, opsluiten in een donkere ruimte en de *loverboy* methodiek (Orie, persoonlijke communicatie, 20 september 2021).

Het Structuur Hoofd van de afdeling Trafficking In Persons (Pinas, persoonlijke communicatie, 4 oktober 2021) geeft aan, dat de meest voorkomende vormen van mensenhandel in Suriname zijn: de sekshandel oftewel prostitutie en dwangarbeid. Het meest betrokken geslacht bij mensenhandel zijn de vrouwen. Deze komen voor zowel in de seksindustrie als in de dwangarbeid. Bij de dwangarbeid zijn er enkele mannen die betrokken zijn.

Hoofdstuk 5 Methodologie en analyse van de onderzoeksresultaten

In dit hoofdstuk komen de methodologie en analyse van het onderzoek aan de orde namelijk de methodische karakterisering van het onderzoek, de beschrijving van de onderzoekseenheden en het verloop van het onderzoek. Ook de dataverzameling, dataverwerking, de resultaten en analyse van het empirisch onderzoek komen aan de orde.

5.1 Methodische karakterisering van het onderzoek

Dit onderzoek is een kwalitatief explorerend onderzoek, omdat er een onderzoek is gedaan over het onderwerp waarover er weinig kennis beschikbaar is. Er wordt nagegaan op welke wijze de overheid invulling geeft aan artikel 6 van het CEDAW om mensenhandel te bestrijden. De gekozen methode om de empirische data voor dit onderzoek op te stellen is met behulp van deskresearch, het raadplegen van bestaand materiaal en interviews. In dit onderzoek is gebruik gemaakt van interviews, waaronder semi-gestructureerde interviews en vragenlijsten. De onderzoekseenheden die betrokken zijn bij dit onderzoek zijn de actoren die belast zijn met de aanpak van het fenomeen mensenhandel. De gekozen respondenten voor dit onderzoek zijn functionarissen die zich dagelijks bezighouden met de mensenhandel problematiek. In dit kader zijn er toestemmingsbrieven voor het afnemen van een interview en vragenlijsten opgesteld. De brieven voor toestemming werden tezamen met de vragenlijsten per mail naar de respondent opgestuurd.

5.2 Dataverzameling en dataverwerking

De dataverzameling heeft plaatsgevonden middels literatuuronderzoek, het raadplegen van bestaand materiaal en interviews met behulp van vooraf opgemaakte vragen (semigestructureerde vragen). Er is wetenschappelijke literatuur en websites geraadpleegd voor het verzamelen van informatie voor het theoretische kader. Deze hebben betrekking op het openbaar bestuur, de overheid, beleidsmaatregelen en mensenhandel, en het Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen, specifiek artikel 6.

Voor het empirische kader is bestaand materiaal geraadpleegd, waaronder beleidsdocumenten en de ontwikkelingsplannen van Suriname en er zijn interviews afgenomen.

Bij de interviews zijn de respondenten benaderd via e-mail, telefoon en er zijn ook persoonlijke afspraken gemaakt voor het afnemen van interviews. De verkregen informatie uit de interviews is geanalyseerd en verwerkt. De gekozen respondenten voor dit onderzoek zijn functionarissen, die een verband hebben met het te onderzoeken onderwerp en de geformuleerde probleemstelling. De respondenten zijn schematisch in de onderstaande tabel (tabel 1) weergegeven.

Tabel 1. Respondenten van het onderzoek

No.	Instantie	Naam	Functie	Datum
1	Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken	Dhr. A. Orië	Regionaal Hoofd	20-09-2021
2	Ministerie van Buitenlandse Zaken International Business en Internationale Samenwerking	Mw. M. Malone	Senior desk officer, Afdeling Internationale Organisaties	15-10-2021
3	Ministerie van Binnenlandse Zaken	Mw. R. Soekhlal	Functionaris verbonden aan het Bureau Gender Aangelegenheden	1-10-2021
4	Ministerie van Justitie en Politie	Mw. L. Pinas	Structuur Hoofd Afdeling TIP	4-10-2021
5	Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking	Mw. A. Ramkisoen	Functionaris Afdeling Migratie	31-10-2021

5.3 Analyse van het onderzoek

In deze paragraaf zullen de analyses van de onderzoeksresultaten die zijn verkregen van de respondenten worden weergegeven. Het doel is om de verkregen informatie van de

respondenten om een vergelijking te maken tussen de praktijksituatie en het theoretisch gedeelte welke in deze thesis is uitgewerkt. Voor dit onderzoek zijn vijf (5) respondenten gekozen en geïnterviewd (zie bovenstaande tabel 1: Respondenten van het onderzoek).

5.3.1 Bestrijding van mensenhandel door de Surinaamse overheid met behulp van Verdragen

Mensenhandel is een veel voorkomend probleem heden ten dage in Suriname. Het begrip mensenhandel heeft een aantal omschrijvingen, waardoor het in de meeste gevallen onduidelijk is om aan te geven wanneer er sprake is van mensenhandel of vermoedelijke mensenhandel. In de theorie wordt de omschrijving die in het Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen is opgenomen als uitgangspunt gehanteerd, die als volgt luidt: 'Mensenhandel is het werven, vervoeren, overbrengen van en het bieden van onderdak aan of het opnemen van personen (slachtoffers), door dreiging of met gebruik van geweld of andere vormen van dwang, ontvoering, bedrog, misleiding, machtsmisbruik of misbruik van een kwetsbare positie of het verstrekken of in ontvangst nemen van betalingen of voordelen ten einde de instemming van een persoon te verkrijgen die zeggenschap heeft over een andere persoon, ten behoeve van uitbuiting'.

Volgens de respondenten (de heer Orie, mevrouw Soekhlal en mevrouw Pinas) worden ook het internationaal geaccepteerde omschrijving van mensenhandel gehanteerd, welke in het Wetboek van Strafrecht in artikel 334 is opgenomen.

Het Verdrag CEDAW wordt ook door de stakeholders, die betrokken zijn bij de aanpak van mensenhandel, gehanteerd als leidraad. Conform het CEDAW zijn er drie (3) paradigma's die opgenomen zijn als belangrijke instrument voor de aanpak van mensenhandel. Deze zijn preventie, bescherming en vervolging.

5.3.2 Methode aanpak mensenhandel door de Surinaamse overheid

Elke land die lid is van het bovengenoemde verdrag met name het CEDAW verdrag, is verplicht zich te houden aan de gestelde eisen en genomen besluiten. Ten aanzien van het mensenhandel problematiek, heeft de overheid van Suriname zich ook moeten verantwoorden hoe zij het zullen aanpakken.

Mevrouw Pinas geeft aan dat in het Nationaal Actie Plan van Suriname (2019) er vier paradigma's zijn opgenomen te weten: preventie, bescherming, vervolging, partnerschap en

het beleid. Met behulp van deze vier instrumenten kan er een beleid geïmplementeerd worden, welke de aanpak van mensenhandel kan bevorderen.

Voorts geeft mevrouw Soekhlal aan dat er zeven (7) prioriteitsgebieden, te weten: arbeid, inkomen en armoedebestrijding, onderwijs, opvoeding en vorming, gezondheid, zeggenschap en besluitvorming, wet- en regelgeving, milieu en klimaatverandering en gender gerelateerd geweld. Binnen gender gerelateerd geweld valt mensenhandel, hierbij is het Ministerie van Justitie en Politie verantwoordelijk.

Ten aanzien van de zorgpunten die in hoofdstuk 3 op pagina 21 is opgenomen, die door de CEDAW Commissie waren aangekaart en waaraan er gewerkt zou moeten worden heeft de Afdeling *Trafficking in Persons* aangegeven om een awareness campagne te organiseren en het Nationaal Actie Plan uit te voeren, die is uitgezet om het fenomeen mensenhandel aan te pakken.

Uit onderzoek is gebleken, dat de Regering van Suriname niet volledig heeft voldaan aan de minimumnormen/aanbevelingen voor het uitbannen van mensenhandel, welke in hoofdstuk 3 op pagina 21 is opgenomen, maar heeft zich wel sterk ingezet om dit te doen. De Regering heeft over het algemeen een toenemende mate van inzet vertoond in vergelijking met de vorige verslagperiode in 2016 om mensenhandel te bestrijden. Als gevolg hiervan is Suriname op niveau 2 (Tier 2)gebleven.

Als een vergelijking moet worden gemaakt naar de aanpak van mensenhandel opgenomen in verdragen en in de praktijk, blijken er verschillen te zijn en in mindere mate overeenkomsten. De verschillen ontstaan vanwege het feit dat er een gebrek is aan middelen zoals de manier van aanpak van mensenhandel. Op pagina 21, hoofdstuk 3 zijn er aanbevelingen gedaan door de UNCEDAW Comite hoe mensenhandel aangepakt kan worden, maar in de praktijk worden er andere methodes gehanteerd. Voorbeelden hiervan zijn o.a. inspecties die plaatst vinden op basis van meldingen, wanneer er inderdaad sprake is van mensenhandel. Bij een twijfel geval wordt er niet gehandeld. De overeenkomsten zijn terug te vinden in de rapporten en trainingen die gegeven worden in het kader van mensenhandel.

5.3.3 Vormen van mensenhandel

Mensenhandel kent verschillende vormen te weten; gedwongen arbeid of diensten, waar het slachtoffer gedwongen wordt om arbeid te verrichten, verwijdering van organen, hier worden

de slachtoffers gebruikt als orgaandonor. In dit geval worden de slachtoffers gedwongen om zijn of haar organen te verwijderen en seksuele uitbuiting, waarbij vrouwen en kinderen gedwongen worden om te prostitueren.

Zowel het Regionaal Hoofd, de heer Orië als het Structuur Hoofd, mevrouw Pinas heeft beide aangegeven, dat de meest voorkomende vormen van mensenhandel in Suriname gedwongen arbeid en prostitutie zijn. In de praktijk heeft het Regionaal Hoofd deze zaken geregistreerd. Dhr. Orië heeft ook aangegeven, dat deze twee vormen gepaard gaan met verschillende mishandelingstechnieken te weten, branden, opsluiten en *loverboy* methodiek. Door mevrouw Pinas is verder aangegeven, dat bij de twee voorkomende vormen de vrouwen het meest betrokken zijn en tevens het meest aangetroffen geslacht is.

Uit het bovenstaande is geconstateerd, dat er in Suriname nog geen sprake is van een ander vorm van mensenhandel dan de gedwongen arbeid en prostitutie.

Conclusie

Mensenhandel is een Internationaal fenomeen. Het Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen gezien is als internationale instrument aangenomen om onder andere mensenhandel (vrouwen) uit te bannen. Lidlanden bij dit Verdrag, waaronder Suriname, moeten zich inzetten om deze problematiek aan te pakken middels het treffen van maatregelen.

Ter beantwoording van de probleemstelling: “Op welke wijze heeft de overheid invulling gegeven aan artikel 6 van het Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen (CEDAW) om mensenhandel te bestrijden?” wordt het antwoord als volgt geformuleerd: het onderzoeksresultaat heeft uitgewezen, dat de overheid zich heeft ingezet om invulling te geven aan artikel 6 van het Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen (CEDAW) om mensenhandel te bestrijden. Er zijn verschillende structuren opgezet voor de aanpak van mensenhandel zoals de Trafficking In Persons (TIP) desk op het Openbaar Ministerie, de TIP-unit bij KPS en de werkgroep TIP. Belangrijk is dat het aspect mensenhandel in het Wetboek van Strafrecht is opgenomen, zoals door het Regionaal Hoofd is aangehaald.

Daarnaast wordt als instrument het *National Plan of Action for the Prevention and Response To Trafficking in Persons 2019* gehanteerd. Dit Actie Plan is ter voorkoming van mensenhandel en opsporing van daders. Er worden ook trainingen verzorgd aan alle betrokken stakeholders van mensenhandel. De werkgroep TIP (stakeholdersgroep) bestaat uit vertegenwoordigers van de ministeries van Justitie en Politie (het Korps Politie Suriname Afdeling *Trafficking in Persons*, Immigratie departement), Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking, Sociale Zaken en Volkshuisvesting, Onderwijs, Wetenschap en Cultuur, Volksgezondheid, en NGO's.

Tot slot is gebleken, dat er een gebrek is aan capaciteit en financiële middelen om de toepassing van relevante wetgeving cq. verdragen te monitoren en implementeren, zoals in het binnenland.

Aanbevelingen

Op basis van de resultaten van dit onderzoek zijn er vier onderstaande aanbevelingen geformuleerd gericht op de diverse instanties, die zich bezighouden met het fenomeen mensenhandel. Deze zijn:

- Het verzorgen van trainingen aan de actoren die zich bezighouden met de aanpak van mensenhandel, door het Ministerie van Justitie en Politie (Afdeling *Trafficking In Persons*) in het kader van mensenhandel middels de uitvoering van bestaande actie plannen, hoe daders en slachtoffers te herkennen, hoe slachtoffers dienen te worden behandeld. In dit kader zal de overheid meer middelen beschikbaar moeten stellen;
- De bewustwording inzake mensenhandel moet beter opgang worden gebracht door de afdeling Trafficking In Persons en alle bijbehorende stakeholders, waarbij de nadruk wordt gelegd op ‘wat mensenhandel is en hoe deze te herkennen en gelijk door te spelen aan de bevoegde autoriteiten’;
- Het Ministerie van Justitie en Politie moet in samenwerking met de overige stakeholders met oplossingsmodellen komen, en ervoor zorgdragen dat er voldoende financiële middelen en capaciteit zijn voor een gestructureerd aanpak van mensenhandel

Literatuurlijst

- Aronowitz, A. (2009) *Human Trafficking, Human misery, The Global Trade in Human Beings*. Westport: Praeger
- Bovens, M.A.P., 't Hart, P., Twist, M.J.W. van, (2007). *Openbaar bestuur* (zevende druk), Uitgeverij Wolters Kluwer.
- Bovens, M., 't Hart P. & van Twist M., (2012) *Openbaar Bestuur: Beleid, organisatie en politiek* (8^e druk) Wolters Kluwer, Deventer
- CEDAW aanbevelingen. (2018, 14 maart). *Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen*. Geraadpleegd op 10 oktober 2021, van <http://homeaffairs.gov.sr/media/1073/final-cedaw-slotopmerkingen-jan2019.pdf>
- College voor de rechten van de mens. (z.d.). *Universele verklaring van de rechten van de mens*. Geraadpleegd op 10 oktober 2021, van <https://mensenrechten.nl/nl/universele- verklaring-van-de-rechten-van-de-mens>
- Coördinatiecentrum tegen mensenhandel (2019). *Ik stond onder druk van bedreiging en mijn gevoel van schaamte was groot*. Geraadpleegd op 10 oktober 2021, van <https://www.comensha.nl/over-mensenhandel/vormen-van-mensenhandel/>.
- De president van de republiek Suriname | speaking notes jaarrede 2022 president Chandrikapersad Santokhi. (2021, 1 oktober). Geraadpleegd op 10 oktober 2021, van http://www.dna.sr/media/332383/Final_JAARREDE_2022_PRESIDENT_d.d._01_10_2021_4.pdf
- Graaf, H. van de en Hoppe, R. (2007). *Beleid en politiek : een inleiding tot de beleidswetenschap en de beleidkunde* (derde druk), Uitgeverij Continho
- Hoogwerf, Hoogerwerf A., Herweijer, M., (2014). *Overheidsbeleid: een inleiding in de beleidswetenschap* (negenste druk), Uitgeverij Wolters Kluwer
- Hoogerwerf A. en Herweijer M. (2008), *Een inleiding in de beleidswetenschap* Wolters Kluwer
- International Organization for Migration. (2019). *Making migration work for all*. Geraadpleegd op 10 oktober 2021, van <https://www.iom.int/countries/suriname>
- Kate ten, W.J.B. (2013) *Mensenhandel, Moderne slavernij*. Deventer: Kluwer 2013.

- Ministerie van Justitie en Politie vastberaden mensenhandel aan te pakken. (2021, 30 september). *Dagblad Suriname*. Geraadpleegd op 10 oktober 2021, van https://www.dbsuriname.com/2021/09/30/ministerie-van-justitie-en-politie-vastberaden-mensenhandelaantepakken/?utm_source=ReviveOldPost&utm_medium=social&utm_campaign=ReviveOldPost&fbclid=IwAR10_YYbaLJwEY0mR3Xn1Bxj7JrJ-Nhy89gtApdMiw4FfAKvkCKS8H61bQA
- Oosten, W., (2014). *Inleiding bestuurskunde* (vijfde, herziende druk), Den Haag: Boom Juridische uitgevers.
- Paal, L. (2005). *Mensensmokkel, een onaanvaardbare uitbuiting van vluchtelingen* (Bachelorscriptie). Master opleiding Rechten
- Rosenthal, U., van Schendelen, M., Ringeling, A., (1982). *Openbaar bestuur: organisatie, beleid en politieke omgeving* (3^e herziende druk). Uitgeverij H.D. Tjeenk Willink, Alpen aan den Rijn.
- Smith, B.C., (2007). *Good Governance and Development*. New York: Palgrave Macmillan
- United Nations. (2000). *Protocol against the smuggling of migrants by land, sea and air, supplementing the united nations convention against transnational organized crime* (2000). Geraadpleegd op 10 oktober 2021, van https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XVIII-12-b&chapter=18
- United Nations human rights. (z.d.). *Protocol to prevent, suppress and punish trafficking in persons* (2000). Geraadpleegd op 10 oktober 2021, van <https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/protocoltraffickinginpersons.aspx>
- United Nations office on drugs and crime. (z.d.). *United Nations Convention against Transnational Organized Crime and the Protocol Thereto*. Geraadpleegd op 10 oktober 2021, van https://www.unodc.org/documents/middleeastandnorthafrica/organised-crime/UNITED_NATIONS_CONVENTION_AGAINST_TRANSNATIONAL_ORGANIZED_CRIME_AND_THE_PROTOCOLS_THERETO.pdf

- U.S. Department of State. (2021). *2021 Trafficking In Persons Report: Suriname*. Geraadpleegd op 10 oktober 2021, van <https://www.state.gov/reports/2021-trafficking-in-persons-report/suriname/>
- U.S. Embassy in Liberia. (2021, 1 juli). *Statement on the release of the 2021 trafficking in persons report for Liberia*. Geraadpleegd op 10 oktober 2021, van <https://lr.usembassy.gov/statement-on-the-release-of-the-2021-trafficking-in-persons-report-forliberia/#:~:text=Tier%201%20%E2%80%93%20Countries%20whose%20governments,into%20compliance%20with%20those%20standards.>
- U.S. Embassy in Suriname (2021). *TIP Report Suriname narrative*. Geraadpleegd op 10 oktober 2021, van [2021-TIP-Report-Suriname-Narrative.pdf \(usembassy.gov\)](#)
- Van den Heuvel, J.H.J. (2005) *Beleidsinstrumentatie* (tweede druk). Uitgeverij Boom juridische
- Verenigde Naties. (2020, 29 juli). *Multilateralisme “onmisbaar” in de strijd tegen mensenhandel*. Geraadpleegd op 10 oktober 2021, van <https://unric.org/nl/multilateralisme-onmisbaar-in-de-strijd-tegen-mensenhandel/>
- VN-Vrouwenverdrag. (z.d.). *Convention of the Elimination of All forms of Discrimination against Woman (CEDAW)*. Geraadpleegd op 10 oktober 2021, van <https://www.vn-vrouwenverdrag.nl/verdrag/>

Bijlage 1 Interviewhandleiding Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken

1. Bent u bekend met het begrip mensenhandel binnen uw werkgebied? Indien ja, wat houdt mensenhandel volgens u in?
2. Zijn er gevallen van slachtoffers van mensenhandel bekend bij u of geïdentificeerd binnen het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken? Zo ja, hoe wordt hiermee omgegaan?
3. Zou u mij heel kort kunnen aangeven wat uw verantwoordelijkheden zijn als Regionaal Hoofd bij de aanpak of tegengaan van mensenhandel?
4. Kunt u aangeven welke vormen van mensenhandel bij u bekend zijn, en welke volgens u het meest voorkomt in Suriname?
5. Wordt er bij de aanpak van mensenhandel ook gewerkt met internationale verdragen? Zo ja, kunt u dat aangeven?
6. Bent u verder bekend met het Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen (CEDAW)? Indien ja, denkt u dat de aanpak van mensenhandel in Suriname is uitgegaan van dit Verdrag?
7. In artikel 6 CEDAW is opgenomen dat ‘alle Staten, die partij zijn bij dit Verdrag alle passende maatregelen zullen nemen ter bestrijding van alle vormen van handel in vrouwen en van het exploiteren van prostitutie van vrouwen’.
Heeft de overheid invulling of voldoende invulling gegeven aan artikel 6 van voornoemd Verdrag bij de bestrijding van mensenhandel? Graag uw mening hierover.
8. Zijn er ook andere verdragen bekend bij u, waaruit er gewerkt wordt bij de aanpak of tegengaan van mensenhandel?
9. Zijn er Surinaamse actoren bekend bij u, die zich specifiek bezighouden met de bestrijding van het problematiek mensenhandel? Kunt u dat aangeven?
10. Suriname staat nu op de tier 2 lijst (*blacklist*). Dit houdt in: dat de regeringen van de landen die hiertoe behoren, niet volledig voldoen aan de minimumnormen van de *Trafficking Victims Protection Act (TVPA)* zoals het uitbannen van mensenhandel, maar leveren wel voldoende/ aanzienlijke inspanningen daartoe. Graag uw mening hoe Suriname uit de zwarte lijst zou kunnen geraken?

Bijlage 2 Interviewhandleiding Ministerie van Binnenlandse Zaken, Afdeling Bureau Gender Aangelegenheden

1. Bent u bekend met het begrip mensenhandel binnen uw werkgebied? Indien ja, wat houdt mensenhandel volgens u in?
2. Zijn er gevallen van slachtoffers van mensenhandel bekend bij u of geïdentificeerd binnen het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken? Zo ja, hoe wordt hiermee omgegaan?
3. Zou u mij heel kort kunnen aangeven wat uw verantwoordelijkheden zijn als Regionaal Hoofd bij de aanpak of tegengaan van mensenhandel?
4. Kunt u aangeven welke vormen van mensenhandel bij u bekend zijn, en welke volgens u het meest voorkomt in Suriname?
5. Wordt er bij de aanpak van mensenhandel ook gewerkt met internationale verdragen? Zo ja, kunt u dat aangeven?
6. Bent u verder bekend met het Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen (CEDAW)? Indien ja, denkt u dat de aanpak van mensenhandel in Suriname is uitgegaan van dit Verdrag?
7. In artikel 6 CEDAW is opgenomen dat ‘alle Staten, die partij zijn bij dit Verdrag alle passende maatregelen zullen nemen ter bestrijding van alle vormen van handel in vrouwen en van het exploiteren van prostitutie van vrouwen’.
Heeft de overheid invulling of voldoende invulling gegeven aan artikel 6 van voornoemd Verdrag bij de bestrijding van mensenhandel? Graag uw mening hierover.
8. Zijn er ook andere verdragen bekend bij u, waaruit er gewerkt wordt bij de aanpak of tegengaan van mensenhandel?
9. Zijn er Surinaamse actoren bekend bij u, die zich specifiek bezighouden met de bestrijding van het problematiek mensenhandel? Kunt u dat aangeven?
10. Suriname staat nu op de tier 2 lijst (*blacklist*). Dit houdt in: dat de regeringen van de landen die hiertoe behoren, niet volledig voldoen aan de minimumnormen van de *Trafficking Victims Protection Act (TVPA)* zoals het uitbannen van mensenhandel, maar leveren wel voldoende/ aanzienlijke inspanningen daartoe. Graag uw mening hoe Suriname uit de zwarte lijst zou kunnen geraken?

Bijlage 3 Interviewhandleiding Ministerie van Justitie en Politie

1. Bent u bekend met het begrip mensenhandel binnen uw werkgebied? Indien ja, wat houdt mensenhandel volgens u in?
2. Is er een omschrijving (definitie) van het begrip mensenhandel binnen de Surinaamse regelgeving? Kunt u dat aangeven?
3. Zijn er (recente) gevallen van slachtoffers van mensenhandel bekend bij u of geïdentificeerd binnen het Ministerie van Justitie en Politie? Zo ja, hoe wordt hiermee omgegaan?
4. Is er volgens u een stijgende of een dalende trend te constateren ten aanzien van de gevallen van mensenhandel in Suriname in de periode 2019 tot heden, mede gelet op de corona pandemie?
5. Beschikt u over een grafisch overzicht van de stijgende of dalende trend van de gevallen van mensenhandel in Suriname?
6. Wat is het beleid van het Ministerie van Justitie en Politie op het gebied van mensenhandel?
7. Welke vormen van mensenhandel komen vaak voor in Suriname?
8. Beschikt u over informatie hoe er wordt omgegaan met de slachtoffers van mensenhandel?
9. Met welke actoren worden er nauw samengewerkt t.a.v. slachtoffers van mensenhandel?
10. Zijn er ook maatregelen getroffen waardoor er specifieke ondersteuning kan geboden worden aan slachtoffers van mensenhandel tijdens de coronacrisis?
11. Welk geslacht is het meest betrokken bij mensenhandel?
12. Bent u ook bekend met het Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen (CEDAW) en het rapportageplicht van Suriname? Indien ja, wordt er bij de aanpak van mensenhandel in Suriname uitgegaan van dit Verdrag?
13. Welke beleidsinstrumenten worden gehanteerd bij de aanpak of tegengaan van mensenhandel?
14. Blijkt dat Suriname nu op de tier 2 lijst staat (*blacklist*). Dit houdt in: dat de regeringen van de landen die hiertoe behoren, niet volledig voldoen aan de minimumnormen van de *Trafficking Victims Protection Act (TVPA)* zoals het uitbannen van mensenhandel, maar leveren wel voldoende/ aanzienlijke inspanningen daartoe. Graag uw mening hoe Suriname uit de zwarte lijst zou kunnen geraken?

15. Bij de laatste ingediende rapporten van Suriname zijn er een aantal aanbevelingen door de CEDAW Commissie gedaan in 2019. Ook in het kader van artikel 6 CEDAW. In dit artikel is opgenomen ‘dat alle Staten, die partij zijn bij dit Verdrag alle passende maatregelen zullen nemen ter bestrijding van alle vormen van handel in vrouwen en van het exploiteren van prostitutie van vrouwen’. Heeft de overheid invulling gegeven aan de aanbevelingen (zorgpunten) van voornoemde Commissie in het kader van de bestrijding van mensenhandel? Kunt u dat aangeven?

De zorgpunten waren:

- a. de beperkte capaciteit en het reactievermogen van de instellingen die zijn opgezet om toezicht te houden op de naleving van de wetgeving om mensenhandel te bestrijden, met name in het binnenland;
- b. het gebrek aan betrouwbare gegevens over de handel in vrouwen en meisjes, inclusief de prevalentie en het aantal onderzoeken, vervolgingen, veroordelingen en straffen die zijn opgelegd aan daders;
- c. het gebrek aan informatie over opvanghuizen die beschikbaar zijn voor vrouwen en meisjes die het slachtoffer zijn van mensenhandel en het type programma's en de gezondheidsdiensten door deze opvanghuizen geboden.
- d. Adequate menselijke, technische en financiële middelen toe te wijzen aan de nieuwe overheidsinfrastructuur voor de bestrijding van mensenhandel (Schakelketting 2.0) om de nationale strategie en het nationale actieplan ter bestrijding van mensenhandel uit te voeren en het oprichten van voldoende en adequaat uitgeruste opvanghuizen voor slachtoffers van mensenhandel in verschillende delen van de Verdragsluitende Staat;
- e. Het onderzoeken, vervolgen en adequaat bestraffen van daders, en ervoor zorg te dragen dat slachtoffers van mensenhandel en prostitutie worden vrijgesteld van strafrechtelijke aansprakelijkheid en worden voorzien van adequate bescherming, rechtsmiddelen en herstelbetalingen, waaronder tijdelijke verblijfsvergunningen, medische zorg, psychosociale begeleiding, rehabilitatie en ondersteuning voor herintegratie en compensatie;
- f. Het aannemen van beleid om ervoor zorg te dragen dat slachtoffers van mensenhandel die bescherming nodig hebben, toegang hebben tot

asielprocedures in de Verdragsluitende Staat en dat er gendergevoelige identificatie- en verwijzingsmechanismen bestaan op de plaatsen van binnenkomst en in detentiecentra;

- g. Het doorgaan met de capaciteitsversterking van rechters, officieren van justitie, grenspolitie, immigratie-autoriteiten en andere wetshand-havingsfunctionarissen over vroegtijdige identificatie en gendergevoelige protocollen voor de bejegening van slachtoffers van mensenhandel.

Heeft de overheid in casu het Ministerie van Justitie en Politie actie ondernomen met betrekking tot de vorenvermeld zorgpunten van de CEDAW Commissie?

16. Geef uw mening, indien de gedane aanbevelingen door de CEDAW Commissie in 2019 aan de Verdragsluitende Staten van CEDAW in het kader van mensenhandel hebben bijgedragen aan de bestrijding van mensenhandel internationaal?

Bijlage 4 Interviewhandleiding Ministerie van Buitenlandse Zaken

1. Bent u bekend met het begrip mensenhandel binnen uw werkgebied? Indien ja, wat houdt mensenhandel volgens u in?
2. Zijn er gevallen van slachtoffers van mensenhandel bekend bij u of geïdentificeerd binnen het Ministerie van BIBIS? Zo ja, hoe wordt hiermee omgegaan?
3. Is er binnen uw Ministerie een beleid op het gebied van mensenhandel? Indien ja, kunt u de beleidsinstrumenten aangeven waaruit dat blijkt?
4. Zo nee, graag uw mening, indien er een beleid op dit gebied zou moeten worden geformuleerd binnen uw ministerie?
5. Bent u bekend met het Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen (CEDAW) en de rapportage plicht die hiermee gepaard gaat? In hoeverre is het ministerie van BIBIS betrokken bij de rapportage plicht van Suriname?
6. Bij de laatste indiening van de rapporten van Suriname heeft de Commissie CEDAW een aantal aanbevelingen gedaan waaraan gewerkt moet worden. Eén van de aanbevelingen heeft te maken met artikel 6 CEDAW inzake de bestrijding van mensenhandel. Welke instantie (s) is (zijn) verantwoordelijk voor de implementatie van voornoemde aanbevelingen (met name aanpak en tegengaan van mensenhandel)?
7. Zijn er consequenties voor Suriname, indien er niet wordt gewerkt aan de gedane aanbevelingen van de CEDAW Commissie? Wanneer is de volgende rapportage plicht van Suriname?
8. Is er volgens u voldoende invulling gegeven aan artikel 6 CEDAW door de overheid bij de bestrijding van mensenhandel?
9. Suriname staat nu op de tier 2 lijst (*blacklist*). Dit houdt in: dat de regeringen van de landen die hiertoe behoren, niet volledig voldoen aan de minimumnormen van de *Trafficking Victims Protection Act (TVPA)* zoals het uitbannen van mensenhandel, maar leveren wel voldoende/ aanzienlijke inspanningen daartoe. Graag uw mening hoe Suriname uit de zwarte lijst zou kunnen geraken?

Bijlage 5 Interviewhandleiding Ministerie van Buitenlandse Zaken

1. Bent u bekend met het begrip mensenhandel binnen uw werkgebied? Indien ja, wat houdt mensenhandel volgens u in?
2. Zijn er gevallen van slachtoffers van mensenhandel bekend bij u of geïdentificeerd binnen het Ministerie van BIBIS? Zo ja, hoe wordt hiermee omgegaan?
3. Is er binnen voornoemd Ministerie een beleid op het gebied van mensenhandel? Indien ja, kunt u de beleidsinstrumenten aangeven waaruit dat blijkt?
4. Zo nee, graag uw mening indien er een beleid op dit gebied zou moeten worden geformuleerd binnen voornoemd Ministerie?
5. Internationaal Organisatie voor Migratie (IOM) is de belangrijkste internationale intergouvernementele organisatie voor migratie. Suriname werkt heel nauw samen met deze organisatie. Bent u bekend met deze organisatie? Indien ja, weet u of er gerapporteerde gevallen zijn bij IOM, waarbij migranten slachtoffers zijn van mensenhandel?
6. Beschikt u over informatie hoe er wordt omgegaan met voornoemde slachtoffers (mbt. hulpverlening, verblijf etc.)?
7. Bent u bekend of IOM een beleid heeft op het gebied van mensenhandel? Waaruit blijkt dat?
8. Kunt u aangeven of binnen het migratiebeleid het aspect mensenhandel ook is opgenomen?
9. Zijn er Surinaamse actoren bekend bij u, die nauw samenwerkt met IOM met betrekking tot de bestrijding van het fenomeen mensenhandel? Kunt u dat aangeven?
10. Bent u ook bekend met het Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen (CEDAW)? Indien ja, denkt u dat de aanpak van mensenhandel in Suriname is uitgegaan van dit Verdrag?
11. In artikel 6 CEDAW is opgenomen dat ‘alle Staten, die partij zijn bij dit Verdrag alle passende maatregelen zullen nemen ter bestrijding van alle vormen van handel in vrouwen en van het exploiteren van prostitutie van vrouwen’. Heeft de overheid invulling of voldoende invulling gegeven aan artikel 6 van voornoemd Verdrag bij de bestrijding van mensenhandel? Graag uw mening hierover.
12. Zijn er ook andere verdragen bekend bij u, waaruit er gewerkt wordt bij de aanpak of tegengaan van mensenhandel?

13. Suriname staat nu op de tier 2 lijst (*blacklist*). Dit houdt in: dat de regeringen van de landen die hiertoe behoren, niet volledig voldoen aan de minimumnormen van de *Trafficking Victims Protection Act (TVPA)* zoals het uitbannen van mensenhandel, maar leveren wel voldoende/ aanzienlijke inspanningen daartoe. Graag uw mening hoe Suriname uit de zwarte lijst zou kunnen geraken?